

ימאים עריקים באמריקה

בניו יורק הוא עולה חדש, לא עוררה הופעתם חשדות מיר-חדים, ואיש לא שאל אותם שאלות מפורטות מדי. הם עובדים בצבעות (18-14 דולאר ליום), כשופטי-כלים (8-6 דולאר), במוסכים, במכונאות וכו'. השכר הממוצע הוא 10-12 דולאר ליום. לא קשה להשיג עבודה. בכל יום יש הרבה עשרות מודעות בעתונים. כל האנשים גרים בחדרים מרווקים, שנים בחדר. החדר עולה להם 15-10 דולאר לשבוע. הם מכינים לעצמם ארוחת בוקר בבית, אוכלים ארוחת צהרים במסעדה (2-1.70 דולאר לארוחה).

כמה מן החברים חסכו סכום כסף, קנו לעצמם מכונית משומשת, מבלים את שעות הפנאי יחידים.

אנשים קטנים, שם. כל הסיפורים על התערות החברים בחברה היהודית האמריקאית חסרים יסוד. באמריקה אין איש זמן להתעניין ברעהו. היהודים חללו מזמן להתפעל מכל בחור שהיה פעם בפלמי"ח. רק שני בחורים הצליחו להתקשר עם בחורות מקומיות, חושבים להישאר באמריקה לצמיתות. חוץ מזה לא שמעתי על כל מקרה של קשרים בין עריק ישראלי ובחורה יהודיה אמריקאית.

גם השמועות כאילו עלו החברים על אניות בקו קוריאה, או אניות אחרות, אינן נכונות.

רמת המחיה גבוהה מזו שהיו רגילים לה בארץ. אולם יש הבדל יסודי. בארץ לא חשש איש מהם שיגועו ברעב, היה תמיד בטוח שיסתדר גם אם לא יעבוד זמן מה. באמריקה אין הם יכולים להסתייג לעבוד אפילו יום אחד, מפני שאחרת פשוט לא יהיה להם מה לאכול. שם הם אנשים קטנים.

יותר חזק בלב. כמעט כל הישראליים שדיברתי איתם מתגעגעים חזרה לארץ, מצטערים על עריקתם. כמעט איש מהם לא חושב להשאר באמריקה לצמיתות (יוצא מן הכלל "קונסול", העריק הראשון, שקנה לעצמו מכונית וקיבל רישיון נהגות, חושב להשתקע בקליפורניה).

אמר לי אחד החברים: "כאן, כשיש שלטון זר, אנן מרגישים את המדינה יותר חזק בלבנו". הוא ביטא, לדעתי, את ההרגשה הכללית של געגועים הביתה.

האנשים לא חוזרים בכל זאת מפני שנופצה ביניהם שמועה שיצא חוק חדש, לפיו יוכלו לקבל עונש מאסר של שנה עם שיבתם. אולם גם זה אינו מפחיד את כולם. הייתי נוכח כששני אנשים ניגשו לחברה בניו יורק והודיעו על רצונם לחזור, בתנאי שיבטיחו להם שלא יקבלו עונש. החברה סררה להבטיח זאת, ואז הסכימו השניים לחזור גם בלי הבטחה. הם עלו על א/ק תל-אביב בדרךם חזרה. הקפיטן אמר להם שיהיה מוטל עליהם להסגיר אותם לידי המשטרה מיד עם הגיעו לנמל ישראלי. השניים הסכימו.

אין לי כל ספק של היתה הממשלה מכריזה על חנינה לעריקים אלה, היו כולם חוזרים מיד. היתה זאת התעמולה הטובה ביותר למניעת מעשי עריקה נוספים בעתיד.

כלתי חוקית למדינה, ותנאי החיים עצמם אינם משאירים זמן לפגישות. כל האנשים עובדים קשה כדי להתפרנס, וכי מינהג האמריקאים הם חיים בריחוק רב ממקומות העבודה.

כבר טיימס, ניו יורק

במקום השפע, געגועים למוולדת

במושגים ישראליים אפשר לומר שהם גרים בחיפה ועובדים בתל-אביב.

צבעים ושופמי כלים. כל החברים השיגו כרטיסי עבודה, על סמך סיפורים בדויים. מכיוון שכמעט כל שני

מאז תמה שביתת הימאים הגדולה, קיים בצי הסוחר הישראלי תהליך של "נשירה". כמעט כולו אנשי המניעה אל חופי אמריקה מאז ברת כמה מימאים, נאצת לחזור כשעל סיפון נה צוות מוקפן או ימאים זרים.

בארץ נפוצו ספרדים מכריקים על מצבם של העריקים: הם חיים חיי שפע ואושר, הפכו גיבורים בעיני יהודי אמריקה (ובנותיהם הע-שירות). עלו על אניות אמריקאיות המפדיגות לקוריאה, נכו.

אחד הימאים הותיקים, שקיבד על עצמו ל-כוא בדברים עם העריקים ודמפור דו-ח אוב-יוקטיבי ראשון על מצבם ל. העולם הזה. חזר השבוע לארץ. תארו שונה לחלוטין מן הש-מועות שנפוצו בישראל:

2 תמונות לאמריקה. כשאך עליתי על האניה, שאלו אותי חברי אם כבר שלחתי שתי תמונות לארצות הברית כדי לקבל מספרות אמריקאי. מן הרגע שחוף הארץ נעלם מעבר לאופק ועד שהופיע פסל החרות לפני החרטום, דובר כמעט רס על נושא אחד: עריקה. כמעט כל חבר הצוות דיבר בגלוי על כוונתו המוחלטת לנטוש את האניה בניו יורק.

הנימוקים שביצעו בשיחות החברים היו הנימוקים הי-שנים: אחרי כשלוש השביתה שוב אין הימאים גאים במקצועם ובאנייתם. יש להם הרגשה כי הממשלה והישוב הפקירו אותם לחיי עבדות, שתנאיהם ושכרם ירודים. קיים גם רצון תת-הכרתי "להתנגם" בשוברי השביתה. שהפרו, לדעת הימאים, את התנאים שהוסכם עליהם לחיסול השביתה.

כמו קפה "עטרה". מיד עם הגיענו לנמל, הלכתי עם רוב חברי לקפטריה מסוימת בכיכר טיימס, מקום הדומה במקצת לקפה עטרה בחיפה. כל הנכנס קונה תלוש ומשרת את עצמו. בירכתי האולם נמצאים כמה תאים. אחד מהם הוא מקום כינוסם של העריקים מן הארץ.

ברגע הראשון חושב הנכנס שהוא נמצא בחיפה. בחדר יושבים הבחורים בעלי הפנים המוכרות, עשירים או שלוי-שים במספר, לבושים ככל הימאים הישראליים. שפת הדיבור היא עברית בלבד.

אם שכנו לקבל כאן עידוד לעריקה, הרי טעינו. כמעט כל החברים אמרו לנו שאם חושבים אנו להסתלק, מוטב לנו להרהר בדבר פעמיים. כי התנאים באמריקה קשים למדי.

משך השבועיים הבאים ביליתי בחברת העריקים, למדתי את תנאי חייהם. הדבר לא היה קל. החברים אינם נפגשים כמעט לגמרי, פרט מקרים מיוחדים, כשמגיעה אניה יש-ראלית לנמל והכל מתכנסים באותה קפטריה כדי לשמוע חדשות ולהריח ריח ישראלי.

חוסר פגישות תכופות נובע משתי סיבות: האנשים חוששים כי המשטרה תגלה אותם ותאסור את כולם על כניסה

ב מ ד י נ ה

במסחה עם היותיה, ניגש בצעדים חשדניים אל הדלת.

"מי שם?" שאל.

"אוסקוט". לחש הקול מהעבר השני. לוח העץ הקובץ, שאי טעם היה דלה, השמיע חריקה. מול מוחמד עמד... נשמעה ירייה. בעל הבית תפס בכדיו את חזהו, ממנו קילח דם רב, כרע ארצה בועקה איומה.

בשארית כוחותיו זחל אל מפתח בית שכנו היהודי, שהחל מיד בחיפוש אחר מכונית.

אותה שעה יצא מביתו, חצי ערום, סמל מש-טרה המתגורר בסביבה, הקשיב למלמוליו של הפצוע האנושי, נטל פיסת נייר ורשם את אשר שמע: "האיש שירה בי הוא מוחמד חמים מלוד, היו בינינו חיכוכים מסחריים."

שוטרי מחוז תל אביב מהרו ללוד, עצרו את החשוד שהכחיש בשלוה את כל האשמה. בפעם נוספת נשלח מוקר אל הגוסס, שעמד לפני ניתוח בפצע שהשחיר מילימטרים ספורים תחת לב, רשם שוב את הצהרת ה-פצוע, כך, אישר הלה, "היורה היה מוחמד חמים". לאחר שמסר את הצהרה, מת תחת איזמל הגנתה.

המחלקה הפלילית היתה נבוכה: החוק אינו קובע ברורות את מידת הימנעותה של הצהרת פצוע אנושי, אך מתוך תקדימים ופסי-קי דין שהוצאו בזמנים שונים, ביחוד בכרי-טניה, יש לקבל עדות ממין זה רק במקרה שהמשטרה משוכנעת שהפצוע יודע שהוא עומד על סף המות. הצהרתו של גוסס שזועק: "כשאביא, אתנקם ברוצחי ומת כעבור זמן מה, לא נתקבלה על ידי שופט בריטי.

על מנת להביא את חמים לדין כשכאמתה-הה הוכחות חותכות, נעזרה המשטרה במאסר קפלן, מומחה אמריקאי לזיהוי פושעים ועתה מפקח במטה הארצי. קפלן הלך בדרך מדעית,

נתקלה קבוצת מטיילים ערביים במזודה חבויה במערה. משפתחה, מצאו בה אברי אדם, עטופי חלוק, מעלי צחנה ובמצב של התפוררות. מיד הוועקה המשטרה. שכני מרי וזהו את החלוק כחלוקה של מרי. אולם כל זה עדיין לא היה מספיק להוכחת אשמה: ראשה של מרי היה חסר. הוא נמצא שבוע לאחר מכן בבאר שבבעכו העתיקה. שוב נפל החשד על פטרוס ורופן. הם נאסרו, יואשמו ברצח מרי.

אמר עוזר מספק מחוזי אהרן קרמר, מי מסה משטרת חיפה: "כיצד הגענו לאצייאת הראש נגלת רק בעת המשפט. כי אפילו אם הנאשמים מודים, הרי באישו של של ספק בעיני השופט, עלול הוא לפסול את ההוואה, המשטרה העמוד אז ללא הוכחות. דבר אחד ברור: הרצח בחדרה של מרי בוצע בקור רוח ובאכזריות רבה. הרוצחים השתמשו במשורים וגרזנים. הוצאת הגופה והעברתה לעכו ולעירות הכרמל נעשתה תוך טיולים אחדים.

מה היו הסבות לרצח? קיימות סברות שונות: רקע רומנטי, התנגשות אישית, מטרות שוד. הסברה המתקבלת ביותר על הדעת: הרקע הוא פשוט ישראלי טהור. עניני שכון. מציאותן של שלוש נפשות ב-חדר קטנטן הביאה לידי הצורך להפטר בי-בעל תל החדר. "אולם, אמר הקצין, לא היי-תי מציע לדיירי משנה לפתור בצורה כזו את סכסוכיהם. על כל פנים אין זה חוקי."

פורים על הבגד

מוחמד עלי מסרי, תושב יפו, היה בטוח אותו לילה כי הוא חולם, משמע נקישות חזקות מעבר לפתח ביתו, התהפך על צדו השני. אך הופיקות על הדלת, בשעות של-ות בוקר, היו מציאותיות. מי יכול זה להיות? — יוסוף, איבריהם, מוסה? לכולם קשרי מסחר עם מוחמד. או אולי זו המשי-טרה? את אמו הלא-שפויה בדעתה השאיר מוחמד

אותה שנה באמריקה ו...מאז היא נודדת וסור-בבת על פני כדור הארץ. במכתב, הכתוב עברת, אין מצוין מה היתה הלשון המקורית של החוליה הראשונה בשרשרת.

טוענים המכתבים: דוד ברמן (ראה חקירה מיוחדת) נבחר לראש עיריית חדרה שעתים לאחר שכתב מכתב כזה, רב סין א. האפל * נהרג מיד לאחר שבו לשרשרת, גברת צחורי איבדה סיכה יקרת ערך כיון שבעלה עיכב את המכתב יום אחד יותר מאשר 72 השעות המותרות.

עכשיו יכולים הכותבים מכתבים כאלה להוסיף, כי חרשים אחדים לאחר שנתקבל ב-מערכת העולם הזה מכתב שרשרת המזל הראשון נורקה פצצה במערכת העתון.

* זהו נוסח לאופר. ויסמן במכתבו קובע ששמו של רב הספר היה מ. פלגי.

הארץ

עידו בן-גוריון, בנם ה-15 של הרקד-נית דבורה ברטנוב והמבקר הספרותי עמנואל בן-גוריון (העולם הזה)

צפורה סולר, הרצליה

האם קבלו את פרס הילודה?

מבצע כל מיני עבודות בנין עם או בלי חומר. (מעריב)

שלמה שפילמן, צה"ל

לפי רווח הזמן.

55 קורעים קבועים בספרית הקבוץ...

(בסמנה לעולה)

אורה בוכמן, תל-אביב

...השמידו את כל הספריים.

המועצה הכלכלית ממליצה להשאיר ב-קצוב ובפקוח מלא את הסומים הבאים...

(הארץ)

י. לבני, תל-אביב

פקוח גם על בעלי חום?

* בערבית: שתוק.